

עמת (באר שבע) 3055-11-24 - חסין אלכרישאת (עצור/אסיר בפיקוח) נ' מדינת ישראל - פרקליטות מחזו דרום פלילי

עמ"ת (באר-שבע) 3055-11-24 - חסין אלכרישאת ע"י ואח' נ' מדינת ישראל - פרקליטות מחזו דרום פלילי ע"י
ב"כמחוזי באר-שבע

עמ"ת (באר-שבע) 3055-11-24

1. חסין אלכרישאת (עצור/אסיר בפיקוח) ע"י
ב"כ עו"ד נביל זינאתי

2. יוסף אבו עצא (עצור/אסיר בפיקוח) ע"י
ב"כ עו"ד דרויש נאשף

נ ג ד

מדינת ישראל - פרקליטות מחזו דרום פלילי ע"י ב"כ

עו"ד רונה גרה

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[12.11.2024]

כבוד השופט אריאל חזק

החלטה

מדובר בערר על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופטת א' צוריאלי), בתיק מ"ת 48543-04-23, מיום 14.10.24, במסגרתה הורה בימ"ש קמא על הותרת העוררים במעצר באיזוק אלקטרוני (העורר 1 נעצר בהסכמה באיזוק ביום 12.5.24 והעורר 2 - גם הוא בהסכמה - ביום 9.5.24) בקבעו כי קיימת עילת מעצר של מסוכנות. נגד העוררים הוגש ביום 21.4.24 כתב אישום המייחס להם עבירות של גרימת מוות ברשלנות, חבלה ברשלנות, הסעת שוהה בלתי חוקי, הסתייעות ברכב לעבור עבירה ונהיגה בזמן פסילה. בכתב האישום תואר בין היתר כי במהלך החודשים שלאחר הכרזת מלחמת "חרבות ברזל" הסלים המצב הביטחוני גם באזור יהודה ושומרון ואירעו 13 פיגועים ירי/דקירות שבוצעו על ידי פלסטינים בשטחי איו"ש.

עוד תואר כי לאור הסכנה הנשקפת מחלק מתושביה של הרשות הפלסטינית באיו"ש המזוהים או המזדהים עם ארגון "חמאס" והמתקפה, הוחלט על ידי הדרג המדיני לשלול היתרי כניסה לתושבי הרשות הפלסטינית לישראל, על כלל סוגיהם עם החרגות מסוימות. עוד תואר כי במועדים הרלבנטיים לכתב האישום, חל חודש הרמדאן, שלו משמעות סימבולית והיסטורית ככזה הנתפס על ידי ארגוני וגורמי טרור פלסטינים קיצוניים כמועד מועדף לביצוע פיגועי טרור. בעשרת הימים האחרונים של חודש הרמדאן, 30.3.24 ועד 11.4.24 חלים המועדים הדתיים ותקופה זו הינה "שיא הרמדאן", ועל כן נוכח המלחמה המתנהלת בעזה התעצמה הרגישות הגבוהה ביחס לחודש הרמדאן, ובין היתר, הוטל סגר מתמשך על שטחי הרשות הפלסטינית.

עובר לתאריך, 31.3.24, קשרו העוררים קשר להסיע פועלים פלסטינים שאין להם היתר כניסה או שהיה בתוך שטחי ישראל, בתמורה לסכום של 600 ₪. במועד הרלוונטי לכתב האישום, היה בבעלותו של עורר 1 רכב מסוג פורד פוקוס, ובבעלות העורר 2 רכב מסוג סקודה. בנוסף, צוין כי באותה תקופה העורר 1 היה פסול לנהיגה.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, בתאריך 31.3.24 סמוך לשעה 21:30 הגיע העורר 1 ברכב פורד, לכיכר הכניסה ליישוב שומריה הסמוך לגדר המערכת, שם אסף את מאמן פאיז אחליל, תושב דורא בשטחי הרשות הפלסטינית, אשר שהה באותה עת בישראל שלא כדין (להלן: "המחבל"). כן אסף שלושה נוספים שזהותם אינה ידועה.

במסגרת הקשר, הסיע העורר 1 ברכב הפורד את המחבל ואת האחרים לתחנת דלק בכביש 6 הסמוכה ליישוב לקיה. במהלך הנסיעה, התקשר העורר 1 אל העורר 2 ואמר לו הגיע לתחנת הדלק ומשם לאסוף את המחבל והאחרים. סמוך לשעה 21:45 ובמסגרת הקשר, הגיע העורר ברכב הסקודה אל תחנת הדלק. המחבל והאחרים עברו מרכב הפורד לרכב הסקודה, והעורר 2 החל בנסיעה ליישובי מרכז הארץ. סמוך לשעה 22:40 הוריד העורר 2 את המחבל בכניסה למתחם הקניות "פרנדלי" בגן יבנה, כשסמוך לאחר הורדתו במקום, הסתער המחבל על ל.ל. ששהה במתחם, באמצעות סכין שנשא עמו ודקר אותו מספר דקירות בראשו ובראשו ובצוואר, בירך ובשכמה הימנית. משם, נכנס המחבל לחדר כושר במתחם, ודקר את ר.ע מספר דקירות בראשו, בכתף, בחזה, וחתך את פניו ורגלו. משם רץ המחבל עם הסכין אותה הסתיר מאחורי גבו סמוך למסעדת ארומה במתחם, ודקר את ב.ב. מספר דקירות בראשו שחדרו את הגולגולת, וכן דקרו בחזה, בטן, יד, ורגל ימין. אז רץ המחבל לעבר שוטרים שהוזעקו למתחם כשבידו הסכין שלופה והוא צועק "אללה אכבר". השוטרים אשר זיהו את המחבל, ירו מספר כדורים לעברו והצליחו לנטרלו על ידי הריגתו במקום. כתוצאה ממעשיו של המחבל, הובהלו ל.ל. המנוח, ר.ע, ו-ב.ב. לבית החולים כשהם מורדמים ומונשמים, כתוצאה מפצעי הדקירה שגרם המחבל. מותו של המנוח ל.ל. נגרם מדימום רב. ר.ע. נדקר על ידי המחבל בראש, צוואר וירך וב.ב. נדקר על ידי המחבל דקירות מרובות בצוואר ובראש,

עוד תואר בכתב האישום כי לאחר שהעורר 2 הוריד את המחבל במתחם כאמור, הסיע את האחרים לפתח תקווה, תל אביב ויפו. כאשר האחרון מבין האחרים, שילם לו סכום של 600 ₪ עבור ההסעה. צוין כי במעשיהם המתוארים לעיל, קשרו העוררים קשר, להסיע תושבים זרים אשר שהו בישראל ללא היתר כדין, וגרמו ברשלנותם למותו של המנוח. ולחבלות רבות, קשות ומסכנות חיים לר.ע. ולב.ב. רשלנותם של העוררים התבטאה בכך שהיה עליהם לדעת כי יכול שמי מתושבי השטחים אותם הסיעו, הוא מחבל בדרכו לבצע פיגועים בשטחי ישראל, כשאדם מן הישוב יכול היה, בנסיבות העניין, להיות מודע לכך, והם לא נמנעו מהסעתם של תושבי השטחים בהם המחבל, לתוך שטחי ישראל, והכל בעבור בצע כסף. בנוסף, העוררים הסתייעו ברכבם לעבור עבירה. והעורר 1 נהג ברכב בהיותו פסול נהיגה. בהודעת הערר ובדין מיום 6.11.24 טען ב"כ העוררים כי שגה בימ"ש קמא עת קבע כי אין להורות על שחרור העוררים ממעצרים באיזוק אלקטרוני וכי במקרה דנן אין מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות.

הסנגור טען כי חרף התוצאה החמורה של המקרה בה איבד אדם את חייו, לעוררים מיוחסת בכתב האישום עבירה של גרימת מוות ברשלנות שהעונש הקבוע בצידה הוא עד 3 שנות מאסר, והיא עבירה המצויה ברף הנמוך של עבירות ההמתה. עוד נטען כי בעבירות המקימות עילת מעצר סטטוטורית יש לבחון עילת מעצר של מסוכנות אולם במקרה זה, אין עילת מעצר סטטוטורית והעובדה שהעוררים היו מעורבים באירוע, לבדה, אינה מקימה עילת מעצר. עוד נטען כי מדובר בעוררים שהם נעדרי עבר פלילי ולא נטען נגדם כי התארגנו בצורה כזו או אחרת.

מנגד, טענה ב"כ המשיבה כי יש להורות על דחיית הערר. לדברי ב"כ המשיבה דין שתי טענות ההגנה להידחות, האחת על עצם קיומה של עילת המעצר, והנוספת שעוצמתה של עילת המעצר, אם ישנה, לא תאפשר המשך מעצר העוררים. לטענת ב"כ המשיבה באי כוח העוררים נתנו הסכמתם לעצם קיומה של עילת מעצר וכעת הם מנסים לחזור בהם במסגרת הליך הערר. בכל הנוגע לעוצמת העילה, טענה ב"כ המשיבה כי לא מדובר ברשלנות רגילה אלא ברשלנות הנלמדת מנסיבות האירוע. עוד טענה ב"כ המשיבה כי אין מדובר בהסעת שב"ח רגילה, ומעבר לתוצאה הטרגית שנגרמה בשל מעשי העוררים, על העוררים היה לדעת בנסיבות העניין של תקופת מלחמה, במהלך חודש רמדאן תוך איסוף השב"חים בשעת לילה מאוחרת, בצמוד לגדר המערכת 2 כי מעשיהם מקימים מסוכנות. ב"כ המשיבה טענה כי העורר 2 ידע שהעורר 1 אוסף את השב"חים בשעת לילה מאוחרת בצמוד לגדר והיה ביניהם תיאום שלאחריו השב"חים וביניהם המחבל, עברו לרכבו של העורר 2, שהסיעם אל מרכז הארץ, בשעת לילה, לפתח מרכז קניות הומה אדם. לדברי ב"כ המשיבה העורר 2 הודה כי הוא קיבל תשלום מיוחד עבור אותה נסיעה. ב"כ המשיבה טענה כי הנסיבות מלמדות כי לא דובר בהסעת שב"חים רגילה אלא במקרה בו היה על העוררים לדעת כי בנסיבות התקופה והמורכבות קיימת אפשרות לתוצאה הטרגית. בכל הנוגע לעוררים עצמם, טענה ב"כ המשיבה כי הוגשו בעניינם תסקירי שירות המבחן שליליים במהותם. נטען כי ביחס לעורר 2, ציין שרה"מ בתסקירו כי נרשמו לו 3 הפרות מאז חודש יוני 2024, פעם אחת ללא גורם פיקוח ופעמיים יציאה ללא אישור. ב"כ המשיבה טענה כי גם ביחס למעסיק שהוצע, שירות המבחן ציין שמדובר במעסיק שאין לו אפשרות לפקח על הנעשה ולכן לא המליץ על שינוי התנאים ועל יציאה לעבודה. לגבי העורר 1, טענה ב"כ המשיבה כי נרשמה לחובתו הפרה אחת מיום 7.7.24, ושרה"מ ציין בתסקירו כי הוא עלול לפעול מתוך שיקול דעת מוטעה ולא הומלץ על שחרורו. לאור האמור, טענה ב"כ המשיבה כי קיימת עילת מסוכנות בעוצמה גבוהה כפי שבימ"ש קמא קבע, ועל כן דין הערר להידחות.

דין והכרעה -

מדובר בשני עוררים שקיימות בעניינם ראיות לכאורה לכך, שהעורר 1 אסף ברכב תושב דורא שבשטחי הרשות (להלן: "המחבל") ושלושה אנשים נוספים, באזור הסמוך לגדר המערכת, והסיעו לתחנת דלק שליד לקייה תוך שהוא מתקשר לעורר 2 ואומר לו להגיע לתחנת הדלק ולאסוף אותם. העורר 2 הגיע למקום העלה את אותו מחבל וזאת האחרים אל רכבו והוריד את המחבל באזור מתחם קניות בגן יבנה. באותו מתחם הסתער המחבל על אדם שהיה במקום בדקירות סכין והרגו.

העוררים נעצרו בהסכמה באיזוק אלקטרוני, ובחלוף חודשים לאחר שלא שונו תנאי מעצרום באיזוק, העלו את הטענה לאי קיום עילת מעצר בעניינם.

לגופו של עניין, בעת הגשת כתב האישום, אכן בחרה המדינה לייחס לעוררים "עבירת המתה" של גרימת מוות ברשלנות (שהעונש בגינה עומד על 3 שנות מאסר) בגין מעורבותם בהסעת המחבל שרצח את המנוח ואין מדובר בעבירת המתה מן הרף הגבוה.

זאת ועוד, בענייננו כטענת הסנגור, אין מדובר בעבירות המקימות בחוק המעצרים עילת מעצר סטטוטורית.

צודק במידה מסוימת ב"כ העוררים בדבריו שלפיהם בסופו של יום, אין טענה שמי מהעוררים ידע בפועל על כוונת המחבל לבצע את פשעו וקיים קושי לכאורי למצוא הבדל ממשי בין העוררים בענייננו לבין אנשים אחרים שמעלים על רכבם שב"חים שבסופו של דבר אינם מבצעים עבירות רצח.

יחד עם זאת, לא יהיה מקום שלא להביא בחשבון בענייננו את העובדה שמצויים אנו בעת מלחמה שנכפתה על מדינתנו, הגובה קורבנות רבים, גם במעשי הרג שמבצעים לעיתים שוהים בלתי חוקיים באזרחי המדינה. כבר בבש"פ 2739/02 אנואר צבאח נ' מדינת ישראל (9.4.02) נקבע בין היתר "שלא כבימים כתיקונם, עתות חירום ביטחוני מסוג זה שבו אנו שרויים עתה, עלולות להשפיע על אופן הפעלת שיקול-הדעת בהליך המעצר - השפעה שהזמן ואירועי השעה גרמוה. מצבי חירום עלולים לחייב הדגשה גוברת של ממד האינטרס הציבורי ביחס לממד האינדיווידואלי לנאשם ולהשפיע בכך על אופן עריכת האיזון בין עניינו של הפרט לעניינו של הציבור במסגרת שיקולי המעצר. היכולת לממש את זכותו של נאשם לחירות אישית כל עוד לא נמצא חייב בדינו, בהנחה כי קיימת תשתית מערכתית של המדינה לפיקוח ובקרה על קיום תנאי שחרור בערובה, אופיינית לעתות שיגרה. בעתות חירום נרתמים כוחות האכיפה למשימות כלליות שישודן בצורכי ההגנה על ביטחון החיים. יכולתם בזמנים אלה לפקח על תנאי השחרור בערובה של נאשמים ולמנוע התחמקות מהליכי השפיטה מצטמצמת עד מאוד. מציאות זו עשויה לעודד ניסיונות התחמקות העלולים לסכל סיכוי להליך שיפוטי תקין. גורמים אלה אינם יכולים שלא להשפיע על שיקול-הדעת השיפוטי בבחינת עילות המעצר וחלופות המעצר, ומציאותם, בבחינת ידיעה שיפוטית כללית, מחייבת התייחסות ומתן משקל ראוי." זאת ועוד, בבש"פ 7911/23 אמאן אבו טעימה נ' מדינת ישראל שדן בהחלטת בימ"ש המחוזי לעצור שוהה בלתי חוקית חסרת עבר פלילי, (בגין עבירה שבוצעה לאחר פרוץ מלחמת "חרבות ברזל") עד תום ההליכים נתן ביהמ"ש העליון משקל בעת, בין היתר, גם לעובדה שבהחלטת ביהמ"ש המחוזי נלקחה בחשבון העובדה שעילת המסוכנות הכרוכה בעבירה המיוחסת למבקשת התעצמה בעת המלחמה.

מבחינת אופי העבירה, מדובר כאמור בעורר 1, שהגיע בשעת לילי סמוך לגדר המערכת, ואסף במכוניתו, מן הגדר 4 אנשים שאותם העביר בהמשך למכוניתו של העורר 2 תוך תיאום מראש. העורר 2 הסיע המחבל והורידו באזור קניות ובהמשך ביצע המחבל את מעשה ההרג האמור.

כפי שצוין בדברי ב"כ המשיבה, העורר 2 ידע לכאורה שהעורר 1 אסף את אותם שוהים בלתי חוקיים מאזור הסמוך לגדר המערכת, ובנוסף, הודה אותו עורר 2 שקיבל עבור אותה נסיעה תשלום בגובה גבוה יחסית. יודגש, כי מעבר לעובדה שמדובר בהסעת שב"ח בעת מלחמה, מדובר גם בהסעת שב"ח במהלך חודש הרמדאן, חודש שכידוע לכל הוא חודש מועד לפורענות מצד ארגוני הטרור ומצד מפגעים בודדים. בנסיבות האמורות, נהיה מחוייבים לקבוע כי העבירה שביצעו לכאורה העוררים מקימה גם מקימה את עילת המעצר, והשאלה שיש לשאול היא האם עילת המעצר מחייבת את הותרתם של העוררים גם כעת בתנאי מעצר באיזוק אלקטרוני.

בענין העוררים הוגשו תסקירי שירות המבחן. בענין העורר 1 ציין שירות המבחן בין היתר, כי הוא מתפקד בחייו באופן נורמטיבי הבא לידי ביטוי ביציבות תעסוקתית ובתפקוד חיובי במשפחתו הגרעינית, ולאחר מות אביו, הוא לקח על עצמו תפקיד הורי ואף סייע בפרנסת המשפחה. יחד עם זאת צוין כי במצבים בהם חווה העורר מצוקה הוא עלול הפעיל שיקול דעת מוטעה וההתרשמות היא מקיומם של מוקדי סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעיקר בהקשרים כלכליים. שירות המבחן בחן את אחיו של העורר והתרשם כי יש ביכולת אותו אח להוות גורם סמכותי. בהמלצותיו ציין שרה"מ כי העורר מסר כי הוא טרם מצא מעסיק ערב ולאור זאת לא המליץ שרה"מ על שינוי תנאי מעצרו של העורר 1. יודגש כי מדובר בתסקיר מיום 27.8.24, דהיינו מלפני כחודשיים וחצי.

באשר לעורר 2, מצוין בתסקירו כי העורר שהוא חסר עבר פלילי, מתאר רצף תעסוקתי והוא מתמודד עם מחלת עור כרונית שהיתה עבורו בעלת השלכות רגשיות. צוין כי העורר התבטא באופן מצמצם ומטשטש ביחס לאישומים המיוחסים לו אך הוא שיתף כי בן דודו נרצח באירועי ה-7.10.23 והוא היה שרוי באותה תקופה בתדהמה ובפחד. צוין כי העורר הביע צער על התנהלותו הרשלנית והביע חרטה על מעשהו. מעיון בדו"ח הפרות, מצא שרה"מ כי נרשמו לחובת העורר 3 הפרות במסגרת האיזוק האלקטרוני. צוין כי ייתכן והעורר מגלה עמדה מקלה ביחס לכניסת תושבי שטחים למדינה, בהיותו נשוי לאישה מהשטחים. עוד צוין כי במהלך מעצרו החל העורר לגלות תובנות ראשוניות, לכך שלקח החלטות שאינן שקולות והיה בהן פוטנציאל סיכון. שירות המבחן התרשם מקיומו של מוקד סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק. שרה"מ בחן את אחיו של העורר חסן, כערב, ועלה הרושם כי הערב אינו מודע לדפוסי הבעייתיים של אחיו ונטה לגונן על התנהגותו. שרה"מ אף שוחח טלפונית עם האדם שהוצע כמעסיק לעורר 2, נגאח אבו אצא, שהוא רופא ילדים, וציין כי בשל עבודתו אין לו אפשרות לפקח באופן ישיר על העורר, שרה"מ שוחח גם עם אחיו של העורר, עבדאל אלבאסת אבו אצא, וציין כי התרשם מעמדות מגוננות אצלו כלפי העורר וקושי לאתר מוקדי סיכון. שרה"מ העריך כי התרשם כי המעסיק המוצע לא יוכל לפקח על העורר כראוי ואחיו מציג עמדות מגוננות ובסופו של דבר בעיתו הנוכחי טרם בשלו התנאים להסיר האיזוק האלקטרוני ולשלב את העורר 2 בתעסוקה. יצוין כי מדובר בתסקיר שהוגש ביום 27.8.24.

באשר לעורר 1 - מדובר בעורר שהוא חסר כל עבר פלילי, העורר היה עצור במעצר של ממש במשך כשלושה שבועות, ולאחר מכן היה עצור במעצר באיזוק מיום 12.5.24, דהיינו כמחצית השנה. תסקיר שרה"מ בענין העורר הוא תסקיר חיובי וגם הערב - חסן אלכרישאת, נמצא כגורם סמכותי ומציב גבולות שייתן מענה לסיכון הנשקף. לאור זאת, (ולאחר שבימ"ש קמא בחן יתר הערבים בטרם מעצרו באיזוק), אני מאשר הסרת האיזוק האלקטרוני בעניינו של המשיב 1 והוא יותר במעצר בית מלא בפיקוח הערבים שנקבעו בהחלטות בימ"ש קמא. למען הסר ספק, לאור הסיפא בתסקירו של שרה"מ, איני מתיר יציאת העורר 1 מן הבית לצורך עבודה. באשר לעורר 2 - מדובר בעורר חסר עבר פלילי ששהה כשלושה שבועות במעצר של ממש וכמחצית השנה במעצר באיזוק אלקטרוני. תסקירו של העורר לא יכול להיות מוגדר כתסקיר חיובי, ובין היתר העורר הפר את תנאי המעצר באיזוק מספר פעמים, וגם הערבים לא נמצאו כערבים שיוכלו לפקח עליו בחלופת מעצר בלא איזוק. לא נמצא מעסיק במקום עבודה שיוכל לפקח על העורר ועל כן לא ניתן יהיה להוציא העורר לעבודה בפיקוח. לאור זאת לא מצאתי לשנות בשלב זה, מתנאי מעצרו באיזוק של העורר. יחד עם זאת, מאחר ומדובר בתסקיר שהוגש לפני כחודשיים וחצי, יופנה עניינו של העורר פעם נוספת לשרה"מ על מנת שיחווה את דעתו האם ניתן להסיר האיזוק מן העורר, להותירו בחלופה בלא איזוק בפיקוח ערבים שיוצעו. תסקיר משלים בענין העורר 2 יוגש בפניי עד יום 1.12.24. ההחלטה תועבר לב"כ הצדדים, לשירות המבחן ולפקא"ל. ניתנה היום, 12 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.